

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2019/880,

17. aprill 2019,

mis käsitleb kultuuriväärtuste sissetoomist ja importi

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Pidades silmas nõukogu 12. veebruari 2016. aasta järeldusi terrorismi rahastamise vastase võitluse kohta, komisjoni 2. veebruari 2016. aasta teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule terrorismi rahastamise vastase võitluse tõhusdamise tegevuskava kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541, ⁽²⁾ tuleks vastu võtta ühised õigusnormid kolmandate riikidega kauplemise kohta, et tagada kaitse kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise, nende hävimise või hävitamise eest, inimkonna kultuuripärandi säilitamine ning röövitud kultuuriväärtuste liidu ostjatele müümise kaudu toimuva terrorismi rahastamise ja rahapesu ärahoidmine.
- (2) Rahvaste ja territooriumide ebaõiglane kohtlemine võib kaasa tuua ebaseadusliku kauplemise kultuuriväärtustega, eriti kui sellise ebaseadusliku kauplemise on põhjustanud relvakonflikt. Seetõttu tuleks käesolevas määruses võtta arvesse pigem rahvaste ja territooriumide piirkondlikku ja kohalikku eripära kui kultuuriväärtuste turuväärtust.
- (3) Kultuuriväärtused on osa kultuuripärandist ja sageli on neil suur kultuuriline, kunstiline, ajalooline ja teaduslik tähtsus. Kultuuripärand on tsivilisatsiooni üks põhielemente, millel on muu hulgas sümbolne väärtus ja mis on osa inimkonna kultuurimälust. See rikastab kõikide rahvaste kultuurielu ja ühendab inimesi ühiste mälestuste, teadmiste ja tsivilisatsiooni arengu kaudu. Seega tuleks seda kaitsta ebaseadusliku omastamise ja rüüstamise eest. Muistiseid on alati rüüstatud, kuid nüüd on see võtnud tööstusharu mõõtmed ning koos ebaseaduslikult väljakaevatud kultuuriväärtustega kauplemisega on see raske kuritegu, mis põhjustab sellest otseselt või kaudselt mõjutatud isikutele suuri kannatusi. Ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega soodustab paljudel juhtudel sunduslikku kultuurilist ühtlustamist või kultuurilise identiteedi sunduslikku kaotamist, kultuuriväärtuste rüüstamine põhjustab aga muu hulgas kultuuride hääbumist. Niikaua kuni ebaseaduslikult väljakaevatud kultuuriväärtustega on võimalik tulutoovalt äritseada ja saada kasu ilma suurte riskideta, jätkuvad ka sellised väljakaevamised ja rüüstamised. Kultuuripärandi majanduslik ja kunstiline väärtus tekitab rahvusvahelisel turul suurt nõudlust. Rangete rahvusvaheliste õiguslike meetmete või selliste meetmete tõhusa rakendamise puudumise tõttu liiguvad need kaubad aga edasi varimajandusse. Liit peaks seetõttu keelama kolmandatest riikidest ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste toomise liidu tolliterritooriumile, pöörates erilist tähelepanu sellistest kolmandatest riikidest pärit kultuuriväärtustele, kus toimuvad relvakonfliktid, eriti juhul, kui selliste kultuuriväärtustega on ebaseaduslikult kaubeldud

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 9. aprilli 2019. aasta otsus.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

terroristlikud või muud kuritegelikud organisatsioonid. Kuigi üldine keelustamine ei tohiks endaga kaasa tuua süsteemseid kontrolle, tuleks liikmesriikidel lubada sekkumist, kui nad saavad teavet kahtlaste saadetiste kohta, ning kõigi asjakohaste meetmete võtmist kultuuriväärtuste ebaseadusliku ekspordi peatamiseks.

- (4) Arvestades, et liikmesriikides kohaldatakse kultuuriväärtuste liidu tolliterritooriumile impordi suhtes eri norme, tuleks võtta meetmeid eelkõige selle tagamiseks, et kultuuriväärtuste teatava impordi suhtes kohaldatakse nende liidu tolliterritooriumile toomisel ühtset kontrolli, tuginedes olemasolevatele protsessidele, menetlustele ja haldusvahenditele, mille eesmärk on saavutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013⁽³⁾ ühetaoline rakendamine.
- (5) Liikmesriikide rahvuslikeks rikkusteks peetavate kultuuriväärtuste kaitset reguleeritakse juba nõukogu määrusega (EÜ) nr 116/2009⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/60/EL⁽⁵⁾. Seega ei kohaldata käesolevat määrust nende kultuuriväärtuste suhtes, mis loodi või avastati liidu tolliterritooriumil. Käesoleva määrusega kehtestatud ühised õigusnormid peaksid reguleerima liidu tolliterritooriumile toodavate väljastpoolt liitu pärit kultuuriväärtuste tollikäitlust. Käesoleva määruse kohaldamiseks tuleks tolliterritooriumi all mõista liidu tolliterritooriumit impordi ajal.
- (6) Rakendatavaid kontrollimeetmeid tuleks vabatssoonides ja nn vabasadamates kohaldada asjaomaste tolliprotseduuride puhul võimalikult laialt, et hoida ära käesoleva määruse täitmisest kõrvalehoidmist vabatssoonide ärakasutamise kaudu, mida võidakse kasutada ebaseadusliku kauplemise jätkuvaks levikuks. Kõnealuseid kontrollimeetmeid tuleks seega võtta lisaks vabasse ringlusse lubatavatele kultuuriväärtustele ka nende kultuuriväärtuste puhul, mis suunatakse tolli eriprotseduuridele. Samas ei tohiks kohaldamisala minna kaugemale eesmärgist, milleks on hoida ära ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste liidu tolliterritooriumile toomine. Vastavad kontrollimeetmed peaksid hõlmama nii vabasse ringlusse laskmist kui ka tolli eriprotseduure, millele liidu tolliterritooriumile toodav kaup võidakse suunata, kuid süsteemset kontrolli ei tuleks transiidi suhtes kohaldada.
- (7) Paljud kolmandad riigid ja enamik liikmesriike tunnevad mõisteid, mida kasutatakse 14. novembril 1970 Pariisis allkirjastatud kultuuriväärtuste ebaseadusliku sisseveo, väljaveo ja omandiõiguse üleandmise keelamise ning ärahoidmise abinõude UNESCO konventsioonis (edaspidi „1970. aasta UNESCO konventsioon“), millega on ühinenud suur hulk liikmesriike, ning 24. juunil 1995 Roomas allkirjastatud varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtusi käsitleva UNIDROIT konventsioonis. Seetõttu põhinevad käesolevas määruses kasutatavad mõisted nimetatud mõistetel.
- (8) Kultuuriväärtuste ekspordi seaduslikkust tuleks peamiselt kontrollida selle riigi õigus- ja haldusnormide põhjal, kus nimetatud kultuuriväärtused loodi või avastati. Kuid selleks, et seaduslikku kaubandust põhjendamatult ei tõkestataks, tuleks kultuuriväärtusi liidu tolliterritooriumile importida soovival isikul teataval juhtudel lubada erandkorras tõendada, et eksport muust kolmandast riigist, kui see, kus need kultuuriväärtused enne liitu saatmist asusid, on seaduslik. Seda erandit tuleks kohaldada juhul, kui riiki, kus kultuuriväärtused loodi või avastati, ei saa usaldusväärselt kindlaks teha, või kui kõnealused kultuuriväärtused eksporditi enne, kui jõustus 1970. aasta UNESCO konventsioon, st 24. aprilli 1972. Et hoida ära käesoleva määruse täitmisest kõrvalehoidmist selle kaudu, et ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtused saadetakse enne liitu importimist lihtsalt muusse kolmandasse riiki, tuleks nimetatud erandeid kohaldada nendele riikidele, kus kultuuriväärtusi on hoitud kauem kui viis aastat ja muul kui üksnes ajutise kasutamise, transiidi, reekspordi või ümberlaadimise eesmärgil. Kui nendele tingimustele vastab rohkem kui üks riik, tuleks asjaomaseks riigiks lugeda seda riiki, mis oli neist riikidest viimane enne kultuuriväärtuste liidu tolliterritooriumile toomist.
- (9) 1970. aasta UNESCO konventsiooni artiklis 5 nähakse ette, et osalisriigid peavad kultuuriväärtuste kaitseks ebaseadusliku sisseveo, väljaveo ja omandiõiguse üleandmise eest looma ühe või mitu riiklikku talitust. Nimetatud riiklikel talitustel peaks olema piisav arv kvalifitseeritud töötajaid sellise konventsioonikohase kaitse tagamiseks ja vajaliku aktiivse koostöö tegemiseks konventsiooni osaliseks olevate liikmesriikide pädevate asutustega julgeolekuvaldkonnas ning võitluses kultuuriväärtuste ebaseadusliku impordiga, eelkõige relvakonflikti piirkondadest.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 116/2009 kultuuriväärtuste ekspordi kohta (ELT L 39, 10.2.2009, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/60/EL liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta ja millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 159, 28.5.2014, lk 1).

- (10) Et mitte ebaproportsionaalselt takistada üle liidu välispiiri liikuvate kultuuriväärtustega kauplemist, tuleks käesolevat määrust kohaldada üksnes nende kaupade suhtes, mis ületavad teatava käesoleva määrusega kehtestatud vanusepiiri. Samuti tundub olevat asjakohane kehtestada rahaline alampiir, et kultuuriväärtuste liidu tolliterritooriumile impordi tingimusi ja korda ei kohaldataks madalama väärtusega kultuuriväärtuste suhtes. Nimetatud alampiiridega tagatakse, et käesoleva määrusega ettenähtud meetmed keskenduvad kultuuriväärtustele, mis on kõige tõenäolisemalt rüüstajate sihtmärgiks konfliktipiirkondades, ilma et välja jääks muud kaubad, mille kontroll on vajalik kultuuripärandi kaitse tagamiseks.
- (11) Siseturgu mõjutavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske käsitleva riigiülese riskihindamise kohaselt on ebaseaduslik kauplemine rüüstatud kultuuriväärtustega terrorismi rahastamise ja rahapesu võimalik allikas.
- (12) Kuna rüüstamise ja hävitamise oht ähvardab eriti teatavaid kultuuriväärtuste kategooriaid, nimelt arheoloogilisi leide ja mälestiste elemente, tundub olevat vajalik näha ette süsteem, mille raames kohaldatakse selliste kultuuriväärtuste suhtes rangemat kontrolli enne liidu tolliterritooriumile toomise lubamist. Sellise süsteemi puhul tuleks enne kõnealuste kultuuriväärtuste vabasse ringlusse lubamist liidus või nende suunamist tolli eriprotseduuridele, välja arvatud transiit, nõuda liikmesriigi pädeva asutuse välja antud impordilitsentsi esitamist. Sellist litsentsi taotleb isik peaks suutma tõendada, et kultuuriväärtus on seaduslikult eksporditud riigist, kus see loodi või avastati, esitades selleks asjakohased tõendavad dokumendid ja tõendid, näiteks ekspordisertifikaadid, omandiõiguse dokumendid, arved, müügilepingud, kindlustusdokumendid, transpordidokumendid ja eksperdi hinnangud. Liikmesriikide pädevad asutused peaksid täielike ja täpsete taotluste alusel tegema põhjendamatu viivituse otsuse litsentsi väljaandmise kohta. Kõiki impordilitsentse tuleks säilitada elektroonilises süsteemis.
- (13) Icoon on igasugune pühakuju või usulise steeeni kujutis. See võib olla esitatud eri kandjatel ja eri suuruses, monumentaalne või kaasaskantav. Kui ikoon moodustas kunagi näiteks kiriku, kloostri või kabeli sisustuse osa, kas eraldiseisvalt või sisseehitatuna, näiteks ikonostaas või ikoonikapp, tuleks ikooni jumalakummardamise ja liturgilise elu tähtsa ja lahutamatu elemendina lugeda lõhutud religioosse mälestise terviklikuks osaks. Isegi kui see konkreetne mälestis, kus ikoon asus, ei ole teada, kuid on tõendeid, et ikoon moodustas kunagi mälestise tervikliku osa, eriti kui sellel on märke või elemente, mis viitavad sellele, et see oli kunagi ikonostaasi või ikoonikapi osa, peaks ikoon kuuluma ikkagi lisas loetletud kategooriasse „kunsti- või ajaloomälestistest või arheoloogilise väärtusega paikadest eemaldatud elemendid“.
- (14) Võttes arvesse kultuuriväärtuste erilist laadi, on tolliasutustel äärmiselt oluline roll ning nad peaksid saama vajaduse korral nõuda deklarandilt lisateavet ning suutma kultuuriväärtusi analüüsida nende füüsilise läbivaatamise teel.
- (15) Kultuuriväärtuste muude kategooriate puhul, mille import ei nõua impordilitsentsi, peaks neid kaupu liidu tolliterritooriumile importida sooviv isik tõendama deklaratsiooniga, et need on kolmandast riigist seaduslikult eksporditud, ja võtma selle eest vastutuse ning esitama piisava teabe, mis võimaldab tolliasutustel asjaomased kultuuriväärtused kindlaks teha. Menetluse lihtsustamiseks ja õiguskindluse huvides tuleks kultuuriväärtuste kohta teabe esitamiseks kasutada standarddokumenti. Kultuuriväärtuste kirjeldamiseks võiks kasutada UNESCO soovitatud eseme identifitseerimise standardit. Kauba valdaja peaks nimetatud üksikasjad registreerima elektroonilises süsteemis, et lihtsustada tolliasutustel nende kindlakstegemist, võimaldada teha riskianalüüsi ja sihipäraseid kontrollid ning tagada kultuuriväärtuste jälgitavus pärast nende toomist siseturule.
- (16) Komisjon peaks tollivaldkonna ELi ühtse liidese raames vastutama keske elektroonilise süsteemi loomise eest impordilitsentside taotluste ja importija deklaratsioonide esitamiseks ning eelkõige importija deklaratsioone ja impordilitsentse käsitleva teabe säilitamiseks ja vahetamiseks liikmesriikide asutuste vahel.
- (17) Peaks olema võimalik, et käesoleva määruse alusel toimuv andmete töötlemine hõlmaks ka isikuandmeid ning toimuks vastavalt liidu õigusele. Liikmesriigid ja komisjon peaksid isikuandmeid töötleva üksnes käesoleva määruse kohaldamiseks või nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmise ja selliste ohtude ärahoidmise eesmärgil. Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva isikuandmete kogumise, avaldamise, edastamise, teatavaks tegemise ja muu töötlemise suhtes tuleks

kohaldada nõudeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) 2016/679 ⁽⁶⁾ ning (EL) 2018/1725 ⁽⁷⁾. Käesoleva määruse alusel isikuandmete töötlemisel tuleks järgida ka Euroopa Nõukogu inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikliga 8 tagatud õigust era- ja perekonnaelu austamisele ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 7 tunnustatud õigust era- ja perekonnaelu austamisele ja selle artiklis 8 tunnustatud õigust isikuandmete kaitsele.

- (18) Kultuuriväärtuste puhul, mida ei loodud ega avastatud liidu tolliterritooriumil, kuid mis eksporditi liidu kaubana, ei tuleks nõuda impordilitsentsi või importija deklaratsiooni esitamist, kui need tuuakse asjaomasele territooriumile tagasi tagasitoodud kaubana määruse (EL) nr 952/2013 tähenduses.
- (19) Impordilitsentsi või importija deklaratsiooni esitamist ei tuleks nõuda, kui kultuuriväärtused imporditakse ajutiselt hariduslikul, teaduslikul, konserveerimise, restaureerimise, näituse, digiteerimise, etendus kunsti, akadeemiliste asutuste uurimistöö või muuseumide või sarnaste institutsioonide vahelise koostööga seotud eesmärgil.
- (20) Impordilitsentsi või importija deklaratsiooni esitamist ei tuleks nõuda, kui relvakonfliktist või loodusõnnetusest mõjutatud riikidest pärinevaid kultuuriväärtusi hoiustatakse üksnes eesmärgiga tagada nende säilitamine ametiasutuse poolt või selle järelevalve all turvalises kohas.
- (21) Selleks et lihtsustada kultuuriväärtuste näitamist ärilise eesmärgiga kunstimestidel, ei peaks olema vajalik nõuda impordilitsentsi esitamist, kui kultuuriväärtused on määruse (EL) nr 952/2013 artikli 250 tähenduses ajutiselt imporditud ja impordilitsentsi asemel on esitatud importija deklaratsioon. Kui need kultuuriväärtused jäävad pärast kunstimesi liitu, tuleks siiski nõuda impordilitsentsi esitamist.
- (22) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused, mis võimaldavad vastu võtta üksikasjaliku korra, mis käsitleb kultuuriväärtusi, mis on tagasitoodud kaup või mida on ajutiselt imporditud liidu tolliterritooriumile nende hoiustamise eesmärgil, impordilitsentside taotluste ja impordilitsentside vorme, importija deklaratsiooni vorme ja sellele lisatavaid dokumente ning kõnealuste dokumentide esitamist ja menetlemist käsitlevaid täiendavaid menetlusnorme. Komisjonile tuleks samuti anda rakendamisolitused, mis võimaldavad sisse seada elektroonilise süsteemi impordilitsentside taotluste ja importija deklaratsioonide esitamiseks ning teabe säilitamiseks ja vahetamiseks liikmesriikide asutuste vahel. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽⁸⁾.
- (23) Tõhusa koordineerimise tagamiseks ja topelttöö vältimiseks koolituste, suutlikkuse suurendamise alase tegevuse ning teadlikkuse suurendamise kampaaniate korraldamisel, samuti vajaduse korral asjakohaste teadustööde tellimisel ja standardite väljatöötamisel peaksid komisjon ja liikmesriigid tegema koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide ja asutustega, nagu UNESCO, Interpol, Europol, Maailma Tolliorganisatsioon, Kultuuriväärtuste Säilitamise ja Restaureerimise Rahvusvaheline Uurimiskeskus ning Rahvusvaheline Muuseumide Nõukogu.
- (24) Käesoleva määruse tõhusa rakendamise ja selle edaspidise hindamise toetamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon elektrooniliselt koguma ja jagama asjakohast teavet kultuuriväärtuste kaubavoogude kohta. Läbipaistvuse ja avaliku kontrolli huvides tuleks võimalikult suur osa teabest avalikustada. Kultuuriväärtuste kaubavooge ei saa tõhusalt jälgida üksnes nende väärtuse või kaalu järgi. Väga oluline on koguda elektrooniliselt teavet deklareeritud esemete arvu kohta. Kuna kombineeritud nomenklatuuris ei ole kultuuriväärtuste puhul täpsustatud täiendavat mõõtühikut, on vaja nõuda esemete arvu deklareerimist.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (25) Tollivaldkonna riskijuhtimist käsitleva ELi strateegia ja tegevuskava eesmärk on muu hulgas edendada tolliasutuste suutlikkust suurendada kultuuriväärtuste valdkonnaga seotud riskidele reageerimise võimet. Kasutada tuleks määruse (EL) nr 952/2013 sätestatud ühist riskijuhtimise raamistikku ja tolliasutused peaksid omavahel vahetama asjaomast riske käsitlevat teavet.
- (26) Selleks et kasutada ära kultuurivaldkonnas aktiivselt tegutsevate rahvusvaheliste organisatsioonide ja asutuste eksperditeadmisi ja nende kogemusi kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise valdkonnas, tuleks ühise riskijuhtimise raamistikus võtta kultuuriväärtustega seotud riskide kindlaks tegemisel arvesse nende organisatsioonide ja asutuste soovitusi ja suuniseid. Eelkõige tuleks võtta aluseks Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu avaldatavad „punased nimekirjad“, et teha kindlaks kõige ohustatuma pärandiga kolmandad riigid ja nendest riikidest eksporditud esemed, mis võivad tõenäolisemalt olla ebaseadusliku kauplemise esemeks.
- (27) On vaja korraldada kultuuriväärtuste ostjatele suunatud teadlikkuse suurendamise kampaaniaid seoses ebaseadusliku kauplemise ohuga ja aidata turuosalistel käesolevast määrusest aru saada ja seda kohaldada. Liikmesriigid peaksid nimetatud teabe levitamisse kaasama asjaomased riiklikud kontaktpunktid ja muud teabetalitused.
- (28) Komisjon peaks tagama, et mikro-, väikestele, ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) antakse piisavat tehnilist abi, ning peaks hõlbustama neile teabe andmist, et käesolevat määrust tõhusalt rakendada. Liidus asutatud ja kultuuriväärtusi importivad VKEd peaksid seega kasutama ära praeguseid ja tulevase liidu programme, mis toetavad väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõimet.
- (29) Nõuetest kinnipidamisele kaasa aitamiseks ja nendest kõrvalehoidmise ärahoidmiseks peaksid liikmesriigid kehtestama tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused käesoleva määruse sätete rikkumise eest ning teatama kõnealustest karistustest komisjonile. Liikmesriikide kehtestatud karistustel peaks olema käesoleva määruse rikkumise ärahoidmiseks kogu liidus samaväärne mõju.
- (30) Liikmesriigid peaksid tagama, et tolliasutused ja pädevad asutused lepivad kokku määruse (EL) nr 952/2013 artikli 198 kohastes meetmetes. Nimetatud meetmete üksikasjad tuleks kindlaks määrata riigisiseses õiguses.
- (31) Komisjon peaks viivitamata võtma vastu käesoleva määruse rakendusnormid, eelkõige seoses impordilitsentsi taotlemiseks või importija deklaratsiooni koostamiseks kasutatavate asjakohaste elektrooniliste standardvormidega, ja pärast seda looma nii kiiresti kui võimalik elektroonilise süsteemi. Impordilitsentside ja importija deklaratsioonidega seotud sätete kohaldamist tuleks vastavalt edasi lükata.
- (32) Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele on vajalik ja asjakohane käesoleva määruse põhieesmärkide saavutamiseks kehtestada õigusnormid, mis käsitlevad kultuuriväärtuste liidu tolliterritooriumile toomist ning kultuuriväärtuste impordi tingimusi ja korda. Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõike 4 kohaselt ei lähe käesolev määrus seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse kultuuriväärtuste sissetoomise tingimused ning nende importimise tingimused ja kord, eesmärgiga kaitsta inimkonna kultuuripärandit ja hoida ära ebaseaduslikku kauplemist kultuuriväärtustega, eelkõige juhtudel, kui sellise ebaseadusliku kauplemisega võidakse toetada terrorismi rahastamist.
2. Määrust ei kohaldata nende kultuuriväärtuste suhtes, mis loodi või avastati liidu tolliterritooriumil.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kultuuriväärtus“ – mis tahes ese, millel on arheoloogiline, eelajalooline, ajalooline, kirjanduslik, kunstiline või teaduslik väärtus ja mis on loetletud lisas;

- 2) „kultuuriväärtuste sissetoomine“ – selliste kultuuriväärtuste toomine liidu tolliterritooriumile, mis kuuluvad määruse (EL) nr 952/2013 kohaselt liidu tolliterritooriumil tollijärelevalve alla või mille suhtes kohaldatakse tollikontrolli;
- 3) „kultuuriväärtuste import“ –
 - a) kultuuriväärtuste vabasse ringlusse lubamine määruse (EL) nr 952/2013 artikli 201 tähenduses või
 - b) kultuuriväärtuste suunamine ühele määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 210 osutatud järgmistest eriprotseduuridest:
 - i) ladustamine, mille alla kuulub tolliladustamine ja vabatsoonid;
 - ii) erikasutus, mille alla kuulub ajutine import ja lõppkasutus;
 - iii) seestöötlemine;
- 4) „kauba valdaja“ – kauba valdaja määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punkti 34 tähenduses;
- 5) „pädevad asutused“ – ametiasutused, millele liikmesriigid määravad impordilitsentside väljaandmise ülesande.

Artikkel 3

Kultuuriväärtuste sissetoomine ja import

1. Lisa A osas osutatud kultuuriväärtuste sissetoomine on keelatud, kui nende väljatoomisel sellise riigi territooriumilt, kus need loodi või avastati, rikuti selle riigi õigus- ja haldusnorme.

Kui esimeses lõigus osutatud kultuuriväärtusi üritatakse sisse tuua, võtavad tolliasutused ja pädevad asutused asjakohaseid meetmeid.

2. Lisa B ja C osas loetletud kultuuriväärtuste import on lubatud üksnes juhul, kui esitatakse

- a) artikli 4 kohaselt välja antud impordilitsents või
- b) artikli 5 kohaselt esitatav importija deklaratsioon.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud impordilitsents või importija deklaratsioon esitatakse tolliasutustele määruse (EL) nr 952/2013 artikli 163 kohaselt. Kui kultuuriväärtused suunatakse vabatsooniprotseduurile, esitab kauba valdaja kauba esitamisel impordilitsentsi või importija deklaratsiooni vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 245 lõike 1 punktidele a ja b.

4. Käesoleva artikli lõiget 2 ei kohaldata:

- a) kultuuriväärtuste suhtes, mis on tagasitoodud kaup määruse (EL) nr 952/2013 artikli 203 tähenduses;
- b) kultuuriväärtuste impordi suhtes, mille ainus eesmärk on tagada nende säilitamine ametiasutuse poolt või tema järelevalve all kavatsusega nimetatud kultuuriväärtused tagastada, kui olukord seda võimaldab;
- c) kultuuriväärtuste ajutise impordi suhtes liidu tolliterritooriumile määruse (EL) nr 952/2013 artikli 250 tähenduses hariduslikul, teaduslikul, konserveerimise, restaureerimise, näituse, digiteerimise, etenduskunsti, akadeemiliste asutuste uurimistöo või muuseumide või sarnaste institutsioonide vahelise koostööga seotud eesmärgil;

5. Impordilitsentsi ei nõuta kultuuriväärtuste puhul, mis on ärilise eesmärgiga kunstimesseidele ajutiselt imporditud määruse (EL) nr 952/2013 artikli 250 tähenduses. Sellisel juhul tuleb esitada importija deklaratsioon kooskõlas käesoleva määruse artiklis 5 sätestatud menetlusega.

Kui kõnealused kultuuriväärtused suunatakse aga edasi käesoleva määruse artikli 2 punktis 3 osutatud muule tolliprotseduurile, tuleb esitada käesoleva määruse artikli 4 kohaselt väljastatud impordilitsents.

6. Komisjon kehtestab rakendusaktidega üksikasjaliku korra, mis käsitleb kultuuriväärtusi, mis on tagasitoodud kaup, kultuuriväärtuste impordi säilitamise eesmärgil ja kultuuriväärtuste ajutist impordi, millele on osutatud käesoleva artikli lõigetes 4 ja 5. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

7. Käesoleva artikli lõike 2 kohaldamine ei piira liidu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 215 kohaselt vastu võetud muude meetmete kohaldamist.

8. Kui lisa B ja C osas loetletud kultuuriväärtuste impordi kohta esitatakse tollideklaratsioon, kasutatakse esemete arvu märkimiseks nimetatud lisa esitatud täiendavaid mõõtühikuid. Kui kultuuriväärtused suunatakse vabatsooniprotseduurile, märgib kauba valdaja kauba esitamisel esemete arvu vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 245 lõike 1 punktidele a ja b.

Artikkel 4

Impordilitsents

1. Lisa B osas loetletud kultuuriväärtuste (välja arvatud need, millele on osutatud artikli 3 lõigetes 4 ja 5) impordiks on vaja väljastada impordilitsents. Kõnealune impordilitsents väljastatakse selle liikmesriigi pädeva asutuste poolt, kus nimetatud kultuuriväärtused suunatakse esimest korda ühele artikli 2 punktis 3 osutatud tolliprotseduuridest.

2. Liikmesriikide pädevate asutuste poolt käesoleva artikli kohaselt väljastatud impordilitsentsid kehtivad kogu liidus.

3. Käesoleva artikli kohaselt väljastatud impordilitsentsi ei loeta tõendiks asjaomase kultuuriväärtuse seadusliku päritolu või omandiõiguse kohta.

4. Kultuuriväärtuste valdaja taotleb impordilitsentsi käesoleva artikli lõikes 1 osutatud liikmesriigi pädevalt asutuselt artiklis 8 osutatud elektroonilise süsteemi kaudu. Taotlusele lisatakse kõik tõendavad dokumendid ja teave, mis tõendab, et kõnealused kultuuriväärtused on eksporditud riigist, kus need loodi või avastati, vastavalt selle riigi õigus- ja haldusnormidele või esitatakse tõendid selliste õigus- ja haldusnormide puudumise kohta ajal, mil need selle riigi territooriumilt välja viidi.

Erandina esimesest lõigust võib taotlusele lisada tõendavate dokumentide ja teabe asemel, mis tõendavad, et kõnealused kultuuriväärtused eksporditi vastavalt viimase riigi, kus neid hoiti kauem kui viis aastat ja muul kui üksnes ajutise kasutamise, transiidi, reeksporti või ümberlaadimise eesmärgil, õigus- ja haldusnormidele järgmistel juhtumitel:

a) kui ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks teha, millises riigis kultuuriväärtused loodi või avastati, või

b) kui kultuuriväärtused viidi riigist, kus nad loodi või avastati, välja enne 24. aprilli 1972.

5. Kultuuriväärtuste lõike 4 kohast impordi tõendavad ekspordisertifikaadid või ekspordilitsentsid, kui asjaomane riik on kultuuriväärtuste ekspordi jaoks ekspordi ajal sellised dokumendid kehtestanud.

6. Pädev asutus kontrollib, kas taotlus on täielik. Pädev asutus palub taotlejal puuduva või lisateabe või dokumendi esitada 21 päeva jooksul alates taotluse kättesaamisest.

7. Pädev asutus vaatab taotluse läbi 90 päeva jooksul alates täieliku taotluse kättesaamisest ja võtab vastu otsuse impordilitsentsi väljaandmise või taotluse tagasilükkamise kohta.

Pädev asutus lükkab taotluse tagasi, kui

- a) tal on teavet või on põhjendatud alus arvata, et kultuuriväärtused viidi selle riigi territooriumilt, kus nad loodi või avastati, välja selle riigi õigus- ja haldusnorme rikkudes;
- b) lõikes 4 nõutud tõendeid ei ole esitatud;
- c) tal on põhjendatud alus arvata, et kauba valdaja ei omandanud seda seaduslikult, või
- d) kui teda on teavitatud, et selle riigi, kus kultuuriväärtused loodi või avastati, ametiasutused on esitanud nende tagastamisnõude.

8. Kui taotlus lükatakse tagasi, edastatakse lõikes 7 osutatud haldusotsus koos põhjendustega ja teave kaebuse esitamise menetluse kohta, viivitamata taotlejale.

9. Kui impordilitsentsi taotlus on esitatud seoses selliste kultuuriväärtustega, mille suhtes niisugune taotlus on varem tagasi lükatud, peab taotleja eelnevast tagasilükkamisest teatama pädevale asutusele, kellele taotlus esitati.

10. Kui liikmesriik lükkab taotluse tagasi, teatatakse tagasilükkamisest ja selle põhjustest teistele liikmesriikidele ja komisjonile artiklis 8 osutatud elektroonilise süsteemi kaudu.

11. Liikmesriigid määravad viivitamata pädevad asutused, kes väljastavad käesoleva artikli kohaselt impordilitsentse. Liikmesriigid esitavad komisjonile pädevate asutuste andmed ja teatavad komisjonile kõigist nendega seotud muudatustest.

Komisjon avaldab pädevate asutuste andmed ja kõik nendega seotud muudatused *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

12. Komisjon kehtestab rakendusaktidega impordilitsentsi taotluse vormi ja vormingu ning märgib ära võimalikud tõendavad dokumendid, millega tõendada kõnealuse kultuuriväärtuse seaduslikku päritolu, samuti sellise taotluse esitamist ja menetlemist käsitlevad menetlusnormid. Nimetatud üksikasjade kehtestamisega püüab komisjon saavutada seda, et pädevad asutused kohaldavad impordilitsentsimenetlusi ühetaoliselt. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artiklis 13 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 5

Importija deklaratsioon

1. Lisa C osas loetletud kultuuriväärtuste importimisel tuleb esitada importija deklaratsioon, mille kauba valdaja esitab artiklis 8 osutatud elektroonilise süsteemi kaudu.

2. Importija deklaratsioon koosneb järgmisest:

- a) kauba valdaja allkirjastatud deklaratsioon selle kohta, et kultuuriväärtused on riigist, kus need loodi või avastati, eksporditud vastavalt selle riigi õigus- ja haldusnormidele, mis selles riigis kehtisid ajal, kui kultuuriväärtused riigi territooriumilt välja viidi, ning
- b) standarddokument, milles kirjeldatakse asjaomast kultuuriväärtust piisavalt üksikasjalikult, et asutused saaks selle kindlaks teha ning teha riskianalüüsi ja sihipäraseid kontrolle.

Erandina esimese lõigu punktist a võib deklaratsioonil märkida, et kõnealused kultuuriväärtused eksporditi vastavalt viimase riigi, kus neid hoiti kauem kui viis aastat ja muul kui üksnes ajutise kasutamise, transiidi, reekspordi või ümberlaadimise eesmärgil, õigus- ja haldusnormidele, kui

- a) ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks teha, millises riigis kultuuriväärtused loodi või avastati, või
- b) kultuuriväärtused viidi riigist, kus nad loodi või avastati, välja enne 24. aprilli 1972.

3. Komisjon kehtestab rakendusaktidega importija deklaratsiooni standardvormi ja vormingu ning deklaratsiooni esitamise menetlusnormid, märkides ära võimalikud tõendavad dokumendid, millega tõendatakse kõnealuse kultuuriväärtuse seaduslikku päritolu, mis peaksid kauba valdaja käes olema, ning importija deklaratsiooni töötlemist käsitlevad normid. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 6

Pädevad tolliasutused

Liikmesriigid võivad piirata nende tolliasutuste arvu, mis on pädevad lubama käesoleva määrusega hõlmatud kultuuriväärtuste impordi. Kui liikmesriigid asjaomast piirangut kohaldavad, teavitavad nad komisjoni pädevate tolliasutuste andmetest ja kõigist nendega seotud muudatustest.

Komisjon avaldab pädevate tolliasutuste andmed ja kõik nendega seotud muudatused *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

Artikkel 7

Halduskoostöö

Käesoleva määruse rakendamise eesmärgil tagavad liikmesriigid tolliasutuste ja artiklis 4 osutatud pädevate asutuste vahelise koostöö.

Artikkel 8

Elektronilise süsteemi kasutamine

1. Liikmesriikide asutuste vahelise teabe, eelkõige impordilitsentse ja importija deklaratsioone puudutava teabe säilitamiseks ja vahetamiseks kasutatakse kesket elektroonilist süsteemi.

Elektronilise süsteemi ajutise rikke korral võib teabe säilitamiseks ja vahetamiseks kasutada ajutiselt ka muid võimalusi.

2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega:

- a) lõikes 1 osutatud elektroonilise süsteemi kasutuselevõtmise, käitamise ja hooldamise korra;
- b) üksikasjalikud reeglid teabe esitamiseks, töötlemiseks, säilitamiseks ja liikmesriikide asutuste vahel vahetamiseks lõikes 1 osutatud elektroonilise süsteemi või muude vahendite abil.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt 28. juuniks 2021.

Artikkel 9

Elektronilise süsteemi loomine

Komisjon loob artiklis 8 osutatud elektroonilise süsteemi. Elektroniline süsteem peab olema töövalmis hiljemalt nelja aasta möödumisel artikli 8 lõikes 2 osutatud esimese rakendusakti jõustumisest.

Artikkel 10

Isikuandmete kaitse ja andmete säilitamise aeg

1. Tolliasutused ja liikmesriikide pädevad asutused tegutsevad artiklite 4, 5 ja 8 kohaselt saadud isikuandmete vastutavate töötlejatena.

2. Käesoleva määruse alusel töödeldakse isikuandmeid üksnes artikli 1 lõikes 1 kindlaks määratud eesmärgil.

3. Artiklite 4, 5 ja 8 alusel saadud isikuandmetele pääsevad ligi üksnes asutuste selleks volitatud töötajad ja neid andmeid kaitstakse nõuetekohaselt igasuguse volitamata ligipääsu või edastamise eest. Neid andmeid ei või avaldada ega edastada ilma selle asutuse kirjaliku sõnaselge loata, kes selle teabe algselt sai. Seda luba ei ole aga vaja juhul, kui asutustelt nõutakse nende andmete avaldamist või edastamist asjaomases liikmesriigis kehtivate õigusnormide alusel, eelkõige seoses kohtumenetlusega.

4. Kõnealused asutused säilitavad artiklite 4, 5 ja 8, alusel saadud isikuandmeid 20 aasta jooksul alates kuupäevast, mil need andmed saadi. Selle ajavahemiku möödumisel need isikuandmed kustutatakse.

Artikkel 11

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise eest ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni 28. detsembriks 2020 karistusnormidest, mida kohaldatakse artikli 3 lõiget 1 rikkudes kultuuriväärtuste sissetoomisel, ja kaasnevatest meetmetest.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni 28. juuniks 2025 karistusnormidest, mida kohaldatakse käesoleva määruse muude rikkumiste eest, eelkõige valeandmeid sisaldavate deklaratsioonide ja valeandmete esitamise eest, ja kaasnevatest meetmetest.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normide hilisematest muudatustest.

Artikkel 12

Koostöö kolmandate riikidega

Komisjon võib oma tegevusvaldkonda kuuluvates küsimustes ja oma käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses korraldada koostöös liikmesriikidega kolmandatele riikidele koolitusi ja suutlikkuse suurendamisega seotud tegevust.

Artikkel 13

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 116/2009 artikli 8 alusel loodud komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 14

Aruandlus ja hindamine

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile teavet käesoleva määruse rakendamise kohta.

Sel eesmärgil saadab komisjon liikmesriikidele asjaomased küsimustikud. Liikmesriikidel on küsimustiku kättesaamisest alates kuus kuud aega nõutud teabe komisjonile esitamiseks.

2. Komisjon esitab kolme aasta jooksul pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva ja seejärel iga viie aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta. Nimetatud aruanne tehakse üldsusele kättesaadavaks ning see sisaldab asjakohaseid statistilisi andmeid nii liidu kui ka liikmesriigi tasandil, näiteks väljastatud impordilitsentside, tagasilükatud tootluste ning esitatud importija deklaratsioonide arv. Aruandes hinnatakse praktilist rakendamist, sealhulgas mõju liidu ettevõtjatele, eelkõige VKEdele.

3. Komisjon esitab 28. juuniks 2020 ja seejärel iga 12 kuu tagant, kuni artiklis 9 sätestatud elektrooniline süsteem on loodud, Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artikli 8 lõikes 2 sätestatud rakendusaktide vastuvõtmisel ning artiklis 9 sätestatud elektroonilise süsteemi loomisel tehtud edusammude kohta.

Artikkel 15

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

*Artikkel 16***Kohaldamine**

1. Käesolevat määrust kohaldatakse alates selle jõustumise kuupäevast.
2. Olenemata lõikest 1 kohaldatakse
 - a) artikli 3 lõiget 1 alates 28. detsembrist 2020;
 - b) artikli 3 lõikeid 2–5, artikli 3 lõikeid 7 ja 8, artikli 4 lõikeid 1–10, artikli 5 lõikeid 1 ja 2 ning artikli 8 lõiget 1 alates kuupäevast, mil artiklis 8 osutatud elektrooniline süsteem on töövalmis või hiljemalt alates 28. juunist 2025. Komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias kuupäeva, mil käesoleva lõike tingimused on täidetud.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 17. aprill 2019

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
G. CIAMBA

LISA

A osa. Artikli 3 lõikes 1 osutatud kultuuriväärtused

-
- a) haruldased looma- ja taimeliikide, mineraalide ja anatoomiaalased kogud ja näidised ning paleontoloogilise väärtusega objektid;
-
- b) vara, mis on seotud ajaloo, sealhulgas teaduse ja tehnoloogia ning militaar- ja sotsiaalajaloo, riigijuhtide, mõtlejate, teadlaste ja loovisikute eluga ning riigi tasandil oluliste sündmustega;
-
- c) arheoloogiliste väljakaevamiste (ametlike ja mitteametlike) käigus leitud esemed ning maismaalt või vee alt pärinevad arheoloogilised leiud;
-
- d) kunsti- või ajaloomälestistest või arheoloogilise väärtusega paikadest eemaldatud elemendid (¹);
-
- e) üle 100 aasta vanused antiikesemed, nagu raidkirjad, mündid ja graveeritud pitsatid;
-
- f) etnoloogilise väärtusega esemed;
-
- g) kunstilise väärtusega esemed, näiteks:
- i) pildid, maalid ja joonistused, mis on valmistatud täielikult käsitsi mis tahes alusele ja mis tahes materjalist (välja arvatud tööstusdisainilahendused ning käsitsi kaunistatud tööstustooted);
 - ii) mis tahes materjalist originaalkujud ja -skulptuurid;
 - iii) originaalgravüürid, -estambid ja -litograafiad;
 - iv) mis tahes materjalist originaalkogumid ja -montaažid;
-
- h) haruldased käsikirjad ja inkunaablid;
-
- i) erilise väärtusega vanaaegsed raamatud, dokumendid ja trükised (ajalugu, kunst, teadus, kirjandus jne), eraldi või kogudena;
-
- j) postmargid, maksumärgid ja sarnased margid, eraldi või kogudena;
-
- k) arhiivid, sealhulgas heli-, foto- ja kinoarhiivid;
-
- l) üle 100 aasta vanused mööbliesemed ja vanaaegsed muusikainstrumendid.

(¹) Liturgilisi ikoone ja kujusid, sealhulgas eraldiseisvaid, loetakse sellesse kategooriasse kuuluvateks kultuuriväärtusteks.

B osa. Artiklis 4 osutatud kultuuriväärtused

A osa kohased kultuuriväärtuste kategooriad	Kombineeritud nomenklatuuri (CN) grupp, rubriik või alam-rubriik	Vanuse alampiir	Rahaline alampiir (tolliväärtus)	Täiendavad mõõtühikud
c) arheoloogiliste väljakaevamiste (ametilike ja mitteametilike) käigus leitud esemed ning maismaalt või vee alt pärinevad arheoloogilised leitud;	ex 9705, ex 9706	üle 250 aasta vanad	igasugune väärtus	tükiarv (p/st)
d) kunsti- või ajaloomälestistest või arheoloogilise väärtusega paikadest eemaldatud elemendid (1);	ex 9705, ex 9706	üle 250 aasta vanad	igasugune väärtus	tükiarv (p/st)

(1) Liturgilisi ikooni ja kujusid, sealhulgas ka eraldiseisvaid, loetakse sellesse kategooriasse kuuluvateks kultuuriväärtusteks.

C osa. Artiklis 5 osutatud kultuuriväärtused

A osa kohased kultuuriväärtuste kategooriad	Kombineeritud nomenklatuuri (CN) grupp, rubriik või alam-rubriik	Vanuse alampiir	Rahaline alampiir (tolliväärtus)	Täiendavad mõõtühikud
a) haruldased looma- ja taimeliikide, mineraalide ja anatoomiaalased kogud ja näidised ning paleontoloogilise väärtusega objektid;	ex 9705	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)
b) vara, mis on seotud ajaloo, sealhulgas teaduse ja tehnoloogia ning militaar- ja sotsiajaloo, riigijuhtide, mõtlejate, teadlaste ja loov-isikute eluga ning riigi tasandil oluliste sündmustega;	ex 9705	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)
e) antiikesemed, nagu raidkirjad, müündid ja graveeritud pitsatid;	ex 9706	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)
f) etnoloogilise väärtusega esemed;	ex 9705	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)
g) kunstilise väärtusega esemed, näiteks:				
i) pildid, maalid ja joonistused, mis on valmistatud täielikult käsitsi mis tahes alusele ja mis tahes materjalist (välja arvatud tööstus-disainilahendused ning käsitsi kaunistatud tööstustooted);	ex 9701	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)

A osa kohased kultuuriväärtuste kategooriad	Kombineeritud nomenklatuuri (CN) grupp, rubriik või alamrubriik	Vanuse alampiir	Rahaline alampiir (olliviärtus)	Täiendavad mõõtühikud
ii) mis tahes materjalist originaalkujud ja -skulptuurid;	ex 9703	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)
iii) originaalgravüürid, -estambid ja -litograafiad;	ex 9702;	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)
iv) mis tahes materjalist originaalkogumid ja -montaažid;	ex 9701	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)
h) haruldased käsikirjad ja inkunaablid	ex 9702, ex 9706	üle 200 aasta vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)
i) erilise väärtusega vanaaegsed raamatud, dokumendid ja trükised (ajalugu, kunst, teadus, kirjandus jne), eraldi või kogudena;	ex 9705, ex 9706	üle 200 aastat vanad	18 000 eurot või rohkem eseme kohta	tükiarv (p/st)